

Kies voor de juiste resistentie en de hoogste financiële opbrengst

Nieuwe rassen weer beter

Op de nieuwe Aanbevelende Rassenlijst voor 2010 staan twee nieuwe rassen in de rubriek voor percelen zonder witte bietencystealtjes en rhizoctonia. Beide hebben een hogere financiële opbrengst dan de huidige rassen.

De belangrijkste keuze die u moet maken, is de resistentie van het ras. Verwacht u rhizoctonia, kies dan altijd voor een rhizoctoniaresistent ras. Zijn er witte bietencystealtjes (vanaf een lichte besmetting), maar geen rhizoctonia, neem dan een ras dat resistent is tegen deze aaltjes. Bij zowel rhizoctonia als witte bietencystealtjes, kunt u het beste een rhizoctoniaresistent ras kiezen. Dit kan namelijk het verschil maken tussen wel en niet kunnen leveren.

Pak witte bietencystealtjes aan

Op ruim 40% van de percelen waar suikerbieten worden geteeld, komen witte bietencystealtjes voor. Al bij een lichte besmetting is de inzet van een aaltjesresistent ras financieel rendabel. Voor de teelt op percelen met witte bietencystealtjes is het ras Theresa KWS beschikbaar. Op de rassenproefvelden met een matige tot zware besmetting van deze aaltjes was de financiële opbrengst van dit ras ruim 20% hoger dan die van de vatbare rassen. Op proefvelden zonder noemenswaardige besmetting was de opbrengst van Theresa KWS maar 5% lager dan het gemiddelde van de vatbare rassen Emilia KWS en Coyote. Berekeningen laten zien dat al vanaf een besmetting van 150 eieren en larven per ml grond de opbrengst van resistente rassen meestal hoger is dan van vatbare rassen. Bovendien is de vermeerdering van de witte bietencystealtjes geringer bij aaltjesresistente rassen. Bij een hoge besmetting zullen ook de witte bietencystealtjesresistente rassen schade ondervinden (maar veel minder dan vatbare rassen). In die situaties zijn extra maatregelen nodig, zoals een ruimere teeltrotatie en/of resistente groenbesters in het bouwplan.

Neem geen risico met rhizoctonia

Dit jaar zijn de rhizoctoniaresistente rassen voor het eerst onderzocht op aparte proefvelden in het gebied waar de ziekte veel voorkomt. Dat is meestal op de lichte grond in het zuidoosten en oosten van het land. Wanneer er veel maïs in het bouwplan wordt geteeld, kan ook elders rhizoctonia optreden. Het rasonderzoek op proefvelden met risico op rhizoctonia laat zien dat de opbrengst van de resistente rassen niet hoeft onder te doen voor de standaard rhizomanierassen. Bij een aantasting van rhizoctonia is de opbrengst van een resistent ras hoger. Veel belangrijker nog is de bescherming die resistente rassen bieden tegen het ontstaan van rot door de rhizoctoniaschimmel. Op twee van de rassenproefvelden (waarvan één in Drenthe) lag het

percentage rotte, niet-leverbare bieten bij de niet-resistente rassen ver boven de 10%. Dit percentage is de grens waarboven u de bieten niet meer aan de fabriek mag leveren. De resistente rassen bleven daar ruim onder. Toch is het ook met rhizoctoniaresistente rassen oppassen: bij een ernstige besmetting zal ook bij deze rassen (te veel) rot ontstaan en kunnen ze in een vroeg stadium al plantuitval laten zien. Daarom blijft het belangrijk ook andere teeltmaatregelen te nemen (zie artikel 'Pak alle mogelijkheden aan voor het beste resultaat' op pagina 14). In het segment voor percelen met risico op rhizoctonia staan voor teeltjaar 2010 drie rassen op de rassenlijst: Arrival, Solano en Piranha. Deze rassen zijn vergelijkbaar in resistentieniveau, opbrengst en kwaliteit.

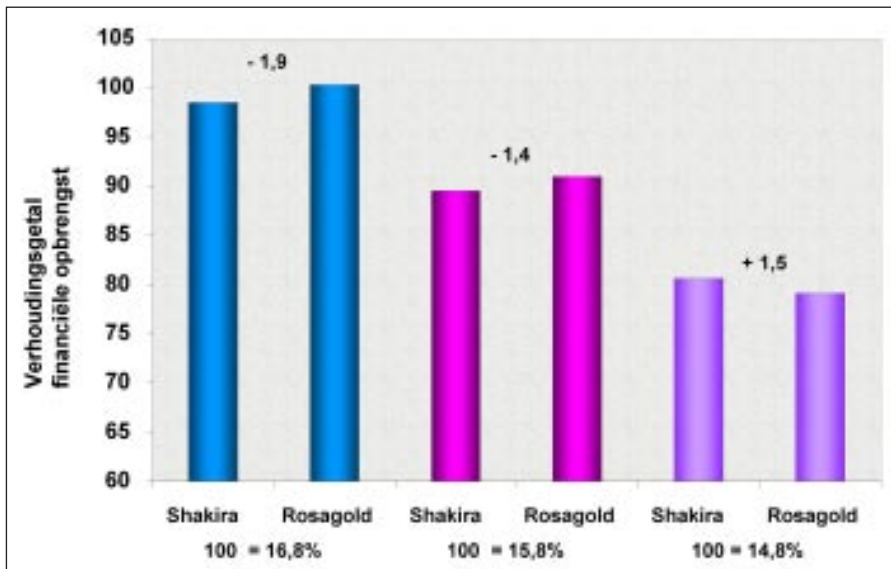

Foto 1. Rotte bieten veroorzaakt door de bodemschimmel rhizoctonia. Foto genomen van bieten van een rhizoctoniaproefveld op de kopband in het IRS-tarreerlokaal. Bij te veel rotte bieten wordt een partij afgekeurd. Door het inzetten van een rhizoctoniaresistent ras zijn er beduidend minder rotte bieten in de partij.

Rubriek onder verantwoordelijkheid van IRS

Postbus 32, 4600 AA Bergen op Zoom
Telefoon: 0164 274400 Fax: 0164 250962
E-mail: irs@irs.nl Internet: www.irs.nl
Eindredactie: Jurgen Maassen

Figuur 1. Bij een uitgangswaarde van het suikergehalte van 16,8% heeft het ras Rosagold volgens de berekening van de rassenlijst een bijna 2% hogere financiële opbrengst dan Shakira. Bij 15,8% is dat voordeel al wat kleiner en bij 14,8% suiker is Shakira het best renderende ras. De Betakwik-module 'Rassenkeuze en optimaal areaal' kan helpen bij deze berekening (zie figuur 2).

Bij twijfel oud zaad niet gebruiken

Veel telers hebben nog een (klein) restant bietenzaad van de vorige zaaiperiode over. Nu de nieuwe zaadbestelling voor de deur staat, is de vraag of het overgebleven zaad nog bruikbaar is.

Zaad is levend materiaal en heeft daardoor een beperkte houdbaarheid. Onder goede omstandigheden houdt het zaad zijn kiemkracht wel een jaar. Het moet dan echter vooral op een droge en koele plaats in een goed gesloten verpakking opgeslagen zijn geweest. Gebruikt u overgebleven zaad, meng het dan met nieuw zaad. Twijfelt u over de bewaarcondities van het overgebleven zaad, gebruik het dan niet.

Twee nieuwe rassen

Komen er op het perceel geen witte bietencysteaaltjes voor en is er geen risico op rhizoctonia, dan kunt u kiezen uit de elf rassen op de lijst van rhizomanieresistente rassen. Er zijn in dit segment dit jaar twee nieuwe rassen opgenomen, beide met een financiële opbrengst van 104. Fernanda KWS onderscheidt zich met een lage grondtarra en heeft een goed suikergehalte. Sabrina KWS is meer een 'tonnenras' en dankt zijn hoge financiële opbrengst vooral aan een hoge wortelopbrengst, terwijl het suikergehalte lager dan gemiddeld is.

Waar verder op letten bij de rassenkeuze

Bij de rassenkeuze is na de resistentie het cijfer voor financiële opbrengst het belangrijkste. Daarin zijn immers het suikergehalte, de grondtarra en de interne kwaliteit van een ras al meegenomen. Verwacht u dat uw bieten voor deze kenmerken duidelijk slechter zijn dan de gemiddelde levering in Nederland, dan kan de financiële berekening voor u anders uitpakken (zie figuur 1). Dat geldt het sterkst als u een laag suikergehalte verwacht (beneden 15%, bijvoorbeeld door vroege levering). In mindere mate geldt dat ook voor hoge grondtarra en voor hoge gehalten K+Na en aminoN.

Noud van Swaaij

Hulpmiddelen bij rassenkeuze

Meer informatie over rassen vindt u:

- in de Zaadbrochure 2010 uitgegeven door Suiker Unie
- op www.irs.nl:

- [rassenbulletin suikerbieten 2009 \(inclusief cijfers van rassen na twee jaar rassenonderzoek\)](#);
- [Betatip \(handleiding zaad- en rassenkeuze\)](#);

Zie voor een overzicht van de beschikbare informatie:

www.irs.nl/pagina.asp?p=1868.

Rassenkeuze en areaalberekening			IRS	
BETAKWIK			VERDEELDECIJFER 2009	
Bereken uw eigen gegevens:			Type gegevens:	
Wortelopbrengst (ton/ha)	40	ton/ha	Opbrengsten voor uw ras	23 €/ton
Suikergehalte (%)	17	%	Vereniging per % suiker bij 10%	3,13 €/ton
Kalium	40	mmol/kg biet	Opbrengsten in euro per ton bij 10%	23 €/ton
Nitrogen	2	mmol/kg biet	Vereniging per % suiker bij 10%	2,25 €/ton
Ammonif	18	mmol/kg biet	Vereniging voor/ na/ na/ na/ na/ na	87
Totaal areaal	18	%	Euro per ha bij opbrengsten	6,45 €/ha
Wortelinhoud (%)	90,34	WT%	Euro per ha bij opbrengsten	6,28 €/ha
Tuurgroei in tussen met 10% suiker	900	ton	Totaal verandering:	
Afzet areaal	8,13	ha	Er wordt uitgegaan van een opbrengst van 81 kg/ha met 10% suiker.	81 kg
Gepland areaal	8	ha	Vergeet niet van landbouwtype	12,7 €/ha
Kosten water (incl. aandrijving)	40	€/ha	Totaalbijdrage per ton	
Zaaitijd per ha/ha	1	uur/ha		
Kosten arbeidsloon/ha	280	€/ha		
Kosten arbeidsloon en plantaanwijzing (incl. open pflaas+K30)	80	€/ha		
Kosten meststof/ha	170	€/ha		
Kosten brandstof, incl. opge	280	€/ha		
Brandstof en overige kosten	470	€/ha		
Praktische realisatie levering	0	€/ton		
Totaal factuurwaarde (incl. kosten mest)	1270	€/ha		
Bijde afzetwaarde/ha	200	€/ha		

Figuur 2. Met de Betakwik-module 'Rassenkeuze en optimaal areaal' kunt u het financieel rendement van de nieuwe rassen voor uw eigen situatie doorrekenen.